

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 30
van **TINNE ROMBOUTS**
datum: 6 oktober 2016

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Landbouwsector - Emissiereducerende technieken (2)

De stikstofdeposities vanuit de industrie, mobiliteit, huishoudens en landbouw kunnen een hypotheek vormen voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van verschillende habitattypes en soorten. Om te vermijden dat de vergunningsverlening hierop vastloopt, heeft de Vlaamse Regering op 23 april 2014 een Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS) goedgekeurd die in drie fases verloopt (overgangsfase, VPAS, DPAS).

Landbouwers kunnen hun berekende bijdrage aan de kritische depositiewaarde beïnvloeden door middel van maatregelen met een emissie-reducerende werking. Er kunnen aanvragen ingediend worden, waarbij bepaalde maatregelen worden beoordeeld op hun emissie-reducerend karakter. De maatregelen die effectief worden bevonden, worden opgenomen in een lijst van ammoniak-emissie-reducerende maatregelen (PAS-lijst).

De PAS-lijst is een dynamische lijst die, in functie van lopend onderzoek en nieuwe inzichten, kan worden aangepast. Nieuwe versies van de PAS-lijst worden openbaar gemaakt na advies door het Wetenschappelijk Team en validatie door het Administratief Team.

1. Uit de antwoorden op mijn voorgaande schriftelijke vragen (nr.964 van 4 augustus 2015, nr.442 van 24 februari 2016 en nr.809 van 15 juli 2016) kan ik afleiden dat er sinds eind april 2015 tot juli 2016 44 nieuwe aanvragen zijn binnengekomen bij VLM (Vlaamse Landmaatschappij) voor nieuwe emissie-reducerende technieken. 29 daarvan werden positief beoordeeld, 5 moeten verder onderzocht worden en 6 werden negatief beoordeeld.

Kan de minister een chronologisch overzicht geven (tabel) van het volgende:

- naam van de 44 ingediende technieken;
- categorie indiener (bedrijf, onderzoekinstelling, particulier...);
- diercategorie;
- stal-, voeder-, vloer-, of managementtechniek;
- datum dat het dossier werd ingediend;
- datum dat het dossier werd behandeld;
- resultaat?

2. In de voorgaande schriftelijke vragen informeerde ik naar het lopend onderzoek. Uit de antwoorden kan ik afleiden dat het IWT LA-traject 'SMART melken' reeds sinds december 2014 gestart is:
 - a) Zijn er reeds resultaten bekend? Zo ja, welke?
 - b) Wanneer wordt het onderzoek afgerond?
3. In de voorgaande schriftelijke vragen informeerde ik naar het lopend onderzoek. Uit de antwoorden kan ik afleiden dat het IWT LA-traject 'BlesPigs reeds sinds december 2014 gestart is:
 - a) Zijn er reeds resultaten bekend? Zo ja, welke?
 - b) Wanneer wordt het onderzoek afgerond?
4. In de voorgaande schriftelijke vragen informeerde ik naar het lopend onderzoek. Uit de antwoorden kan ik afleiden dat in het najaar van 2015 door ILVO (Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek) en zijn partners ook voor pluimveehouder een voorstel werd ingediend ('Praktijkgerichte innovatieve strategieën voor een meer duurzame vleeskippenhouderij: brongerichte vermindering van ammoniak'). Dit project werd volgens het antwoord op de schriftelijke vraag ook in 2016 ingediend.
 - a) Gaat dit over hetzelfde project?
 - b) Zijn er knelpunten? Zo ja welke? Zo neen, wat is dan de reden dat het twee keer werd ingediend?
 - c) Werd het project ondertussen weerhouden of niet? Zo ja, wanneer gaat het van start? Zo neen, waarom werd het niet weerhouden?
5. Uit de antwoorden op mijn schriftelijke vragen blijkt dat er een Deense firma een aanvraag had ingediend om een techniek uit het buitenland te laten opnemen op onze PAS-lijst.

Werd deze techniek weerhouden of niet? Waarom wel/waarom niet?
6. Gaat de overheid actief op zoek naar technieken uit het buitenland?
 - a) Waarom wel? Waarom niet?
 - b) Hoe dan?
 - c) Heeft dit al resultaat opgeleverd?

ANTWOORD

op vraag nr. 30 van 6 oktober 2016

van **TINNE ROMBOOTS**

1. Zie tabel in bijlage.
2. a) Recent heeft ILVO op een studiedag op 6 oktober 2016 de eerste resultaten van hun onderzoek (het VLAIO LA-traject SMART melken: zie www.ilvo.vlaanderen.be\smartmelken) kunnen voorstellen. De presentaties van de studiedag zijn terug te vinden op de ILVO-website ([studiedag 6 oktober](#)). Samengevat heeft ILVO de resultaten van 4 proeven gepresenteerd, waarbij methaanemissie bij melkkoeien gemeten werd in de gasuitwisselingskamers op ILVO en de resultaten van 1 proef op een praktijkbedrijf waarbij de GreenFeedkrachtvoederautomaat gebruikt werd om de methaanemissie te meten. Het onderzoek toonde aan dat er strategieën zijn met zowel additieven als voedercomponenten om de methaanuitstoot te reduceren bij lacterende melkkoeien tot 15% en dit zonder dat er negatieve gevolgen zijn voor de stikstofuitstoot. Er wordt benadrukt dat sommige van de veelbelovende additieven nog niet op markt zijn.

b) Het onderzoek is gestart op 1 december 2014 en zal nog duren tot 30 november 2018.
3. a) Het LA-traject 'BlesPigs' onderzoekt 3 types technieken voor de reductie van ammoniak- en geuremissies in de varkenshouderij: (1) Ventilatietechnieken, (2) Luchtbehandelingstechnieken en (3) Technieken voor luchtgeleiding buiten de stal.

Hierbij de stand van zaken van de diverse resultaten:

Ventilatietechnieken: Bij een drietal praktijkbedrijven werden experimenten uitgevoerd om het bestaande ventilatiesysteem te optimaliseren. In de ILVO vleesvarkensstal werd een testplatform met artificiële 'varkens' opgericht om de invloed van ventilatie (regime en patroon) op emissies in detail te kunnen bestuderen. Deze experimenten leidden tot mathematische modellen voor het binnenklimaat en luchtstromingen. Op basis van deze resultaten werden er potentieel emissiereducerende ventilatieregimes geselecteerd die momenteel worden uitgetest in een volleschaal praktijkproef op ILVO.

Luchtbehandelingstechnieken: Via gerichte labo-experimenten werd er kennis verworven over de relaties tussen de samenstelling van fijn stof en het voorkomen van geurcomponenten in de stal en over de partitie van geurcomponenten tussen de waterige en gasfase. Met behulp van een labo-wasser werden er op UGent verschillende optimalisatiepistes uitgetest (bv. additieven toevoegen aan het waswater, oxideren van geurcomponenten). De vleesvarkensstal van ILVO werd uitgerust met twee praktijkluchtwassers voor onderzoeksdoeleinden. Deze testplatformen worden gebruikt om nader inzicht te krijgen in de werking van (biologische) luchtwassystemen.

Technieken voor luchtgeleiding buiten de stal: Dit 1-jarig onderzoek is afgerond en betreft een modelmatige studie naar het potentieel van technieken die de luchtuitstoot uit stallen kunnen afleiden van gevoelige gebieden (bv. woonkernen). Geteste technieken zijn verhoogde luchtuitlaten (ventilatiekokers) en windsingels. De resultaten van deze studie geven aan dat dergelijke

technieken, mits een goed design, zeker een potentieel hebben. Het zijn evenwel indicatieve resultaten die nog moeten gevalideerd worden in de praktijk. Deze validatie is niet voorzien binnen dit relatief korte tijdsbestek (1 jaar).

- b) Het project startte op 1 januari 2014 en loopt tot 31 december 2017.
4. a) Ja. Het project zal na herwerking ervan opnieuw ingediend worden.
- b) Het project werd niet weerhouden voor financiering omwille van volgende knelpunten:
- Het kennisopbouwend deel van het project was te omvangrijk.
 - Het draagvlak bij de pluimveehouder was onvoldoende beschreven in het project en een directe vertegenwoordiging van de pluimveehouder in het project was afwezig.
 - De doelgroep was klein ten opzichte van de projectomvang
- c) Het project wordt dit jaar opnieuw ingediend: oproep LA trajecten 2016-2017.
De indiendatum is 24 november 2016.
5. De techniek voor het aanzuren van mest, die door een Deense firma werd ingediend, werd door het Wetenschappelijk Team (WT) besproken. Het WT acht de techniek effectief in het kader van ammoniakemissiereductie maar is bezorgd omwille van de mogelijke overmaat aan S-depositie als gevolg van het aanzuren met zwavelzuur. Om de mogelijke risico's bij het gebruik van aangezuurde mest in te schatten is binnen de schoot van de VLM een expertgroep opgericht. Als deze expertgroep de bezorgdheden kan weerleggen kan eventueel een positief advies worden uitgebracht voor opname op de PAS-lijst.
6. a) Alle in de literatuur beschreven algemene maatregelen zijn gescreend op hun bewezen ammoniakemissiereductiepotentieel.
- b) Bijkomende wetenschappelijke inzichten wordt continu binnen het WT opgevolgd. Zeer specifieke uitvoeringen van maatregelen in de vorm van commerciële producten die niet binnen een fiche op de huidige lijst vallen kunnen door de fabrikanten, verdelers of potentiële klanten op een relatief laagdrempelige manier aan het Administratief Team (AT) worden voorgelegd voor evaluatie.
- c) Een groot deel van de huidige stalvloeren voor melkvee heeft zijn oorsprong in het buitenland, bv. Nederland.

BIJLAGE

Overzicht